

PRIMEUR!

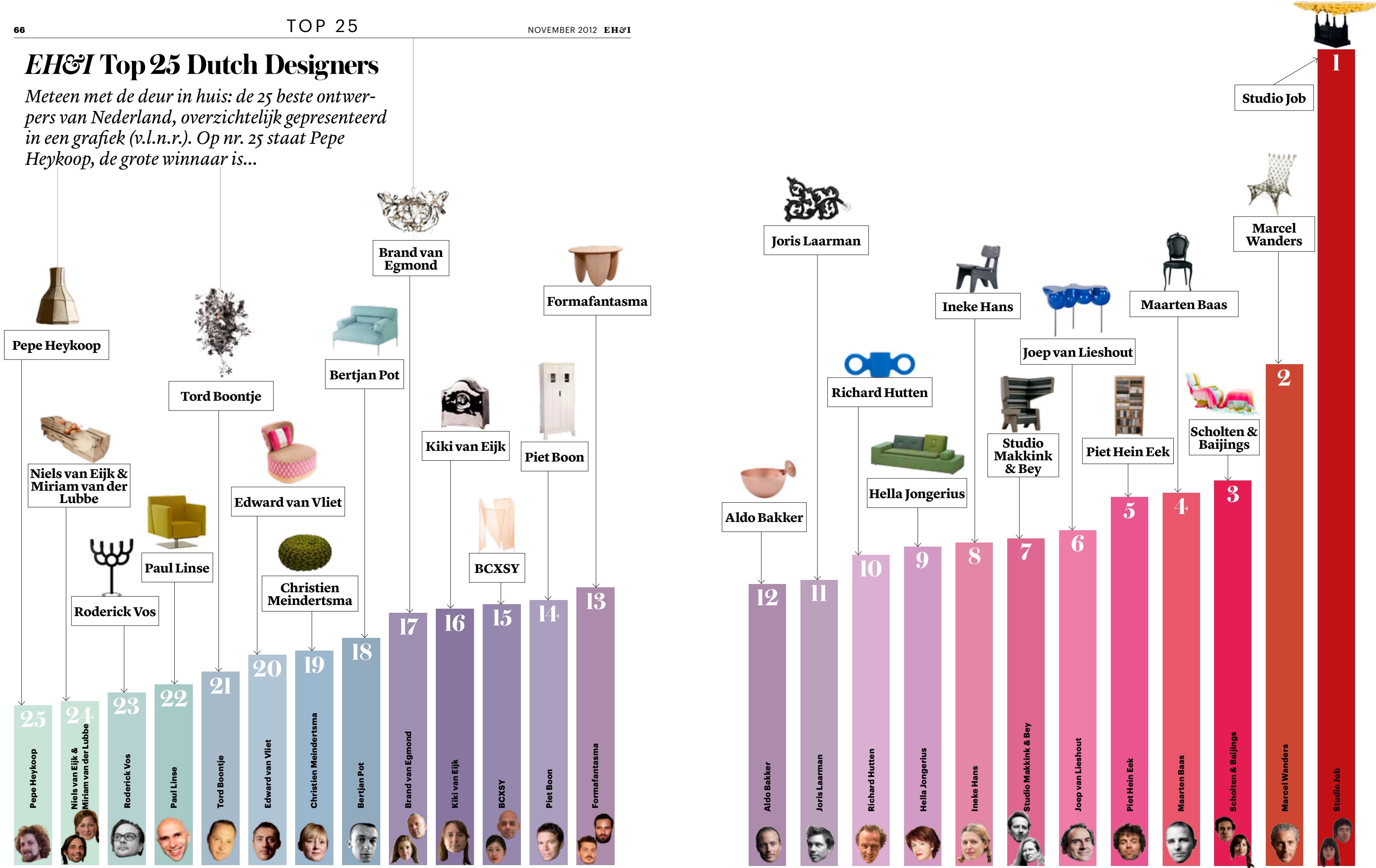

Welke Nederlandse ontwerper is de beste? Wie trekt volle zalen in het museum en wie ontwerpt de bestsellers van het warenhuis? Met trots presenteren wij voor het eerst: de EH&I Top 25 Dutch Designers.

EH&I Top 25 Dutch Design

EH&I Top 25 Dutch Designers

Meteen met de deur in huis: de 25 beste ontwerpers van Nederland, overzichtelijk gepresenteerd in een grafiek (v.l.n.r.). Op nr. 25 staat Pepe Heykoop, de grote winnaar is...

I

Studio Job

Wat is dat toch met lijstjes? Waarom is de behoefte aan rangordes zo groot? Is het omdat ze ons een overzichtelijke, classificeerbare wereld voorschotelen? Of heeft het te maken met de onpeilbare jacht op winnaars van goud, zilver en brons? Ook in de cultuursector houden galerie- en museumwereld regelmatig hun adem in als er een nieuwe lijst wordt aangekondigd. Welke beeldend kunstenaars waren een kalenderjaar lang het meest zichtbaar en succesvol, in binnen- en buitenland? En niet onbelangrijk: waren er verschuivingen in de hoogste regionen waar Marlene Dumas, Rineke Dijkstra en Erwin Olaf zich doorgaans thuisvoelen?

Feit is dat lijsten interessant en aangenaam leesvoer zijn én tot frappante inzichten leiden. Voor de redactie van Eigen Huis & Interieur de hoogste tijd een ranking van Nederlandse ontwerpers samen te stellen. Niet op gevoel en met de natte vinger, maar gebaseerd op het oordeel van een specialistenpanel, toetsbare criteria en feiten.

Meetbaar succes

De snelheid van een topatleet is tot op de split-second meetbaar met hightech apparatuur, het financiële resultaat van een multinational haal je zo uit de boeken. Maar hoe breng je de creativiteit, het succes en de betekenis van de belangrijkste Nederlandse ontwerpers in kaart? De redactie heeft de grootst mogelijke voorzichtigheid betracht in het formuleren en inventariseren van de criteria aan de hand waarvan de Top 25-positionering tot stand kwam. Tegelijkertijd was er het besef dat de uitkomsten niet wetenschappelijk verdedigbaar zijn. Daarvoor zijn er te veel zachte factoren in het spel en overviel ons af en toe het gevoel appels met peren te vergelijken. Hoe verhoudt een in Nederland minder zichtbare ontwerper als Joris Laarman, in de States gebombardeerd tot Dutch Wunderkind, zich tot de roem en output van de media-genieke Piet Boon?

Welke designers?

Het onderzoek richt zich op het kalenderjaar 2011. Voor de inventarisatie is geput uit een namenbestand van ontwerpers die »

2

Marcel Wanders

EH&I TOP 25 DUTCH DESIGNERS

De Top 25 is tot stand gekomen op basis van een puntenverdeling. De designers kregen punten voor de volgende categorieën (gemeten in het jaar 2011):

- Aantal keren dat een designer voorkwam in de Favorieten Top 5 van de designexperts én de positie waarop deze designer stond
- Aantal awards, nominaties en opnames in museumcollecties
- Aantal medewerkers in vast dienstverband
- Aantal ontwerpen, opdrachten en projecten
- Aantal exposities
- Aantal beurspresentaties
- Aantal publicaties
- Daarnaast waren er bonuspunten te verdienen, bijvoorbeeld voor bijzondere buitenlandse exposities en opname in de collectie van bepaalde musea zoals MoMA. We hebben ons gebaseerd op de informatie die ontwerpers beschikbaar stelden op hun website. Waar de site onvolledig was, hebben we extra informatie opgevraagd.

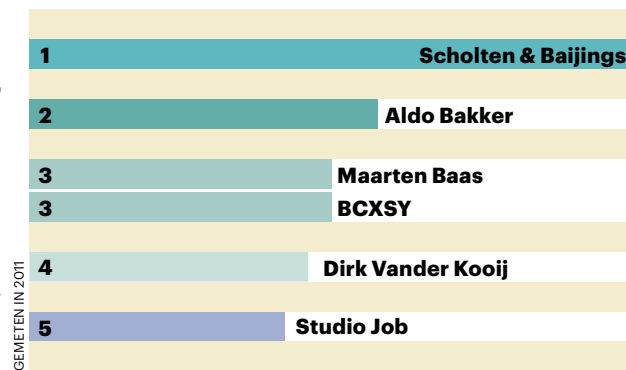

3
Scholten & Baijings

TOP 5 AWARDS, NOMINATIES EN OPNAME IN MUSEUM-COLLECTIES

Een van de criteria waarop punten werden toegekend.

Werk dat bekroond is met een vakprijs of is opgenomen in de collectie van een museum krijgt punten toegekend. Bonuspunten zijn te verdienen voor opname in de collecties van V&A, MoMA en Stedelijk Museum Amsterdam.

‘Christien Meindertsma zet je aan het denken. Ze biedt diepgang, maar blijft toegankelijk’

DESIGNEXPERTS

Deze professionals werkten mee aan de EH&I Top 25 Dutch Designers

Charlotte Bik
Directeur Fashion & Product Design
Artez

Max Bruinsma
Hoofdredacteur
Items

Kris Callens
Hoofd collecties
Zuiderzeemuseum

Saskia Copper en Aad Krol
Galerie Vivid,
Rotterdam

Marianne van Dodewaard
Freelance journalist
voor o.a. Elsevier en NRC

Jelle Hekstra
Strand NL/Strand
West, Utrecht

Mary Hessing
Hoofdredacteur
Eigen Huis & Interieur

Rob Huisman
Directeur Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers

Jeroen Junte
Freelance journalist
voor o.a. Volkskrant en FD

Annemarie van Kesteren
Stadsconservator
Museum Boijmans
Van Beuningen,
Rotterdam

Toon Lauwen
Publicist, o.a. van
Dutch Design van de 20ste eeuw

Job Meihuizen
Programmamanager
Premisela

Jack Meijers
Redacteur Eigen
Huis & Interieur

Annet Niterink
Hoofdredacteur
101 Woonideeën

Edwin Pelser
Designwinkel Edwin
Pelser, Den Haag

Wim Pijbes
Directeur Rijksmuseum
Amsterdam

Monique van der Reijden
Perscentrum Wonen
& Mode

Chris Reinewald
Hoofdredacteur
Museumvisie en freelance
journalist voor o.a. Dutch Design
Yearbook

Timo de Rijk
Professor of Design
Cultures, VU
Amsterdam

Ingeborg de Roode
Conservator industrial
design Stedelijk
Museum Amsterdam

Cok de Rooij en Dick Dankers
The Frozen Fountain,
Amsterdam

Monique de Ruiter
Hoofdredacteur
vtwonen

Hedwig Saam
Directeur Museum
voor Moderne Kunst
Arnhem

Marian Unger
Voormalig directeur
Dutch Form, publicist
van o.a. Zonder
wrijving geen glans

4
Maarten Baas

minimaal vijf jaar in Nederland wonen en langer dan een jaar afgestudeerd waren in de categorieën product- en ruimtelijk ontwerp. Er zijn uitsluitend ontwerpers geselecteerd die hun eigen studio runnen en daar het gezicht van zijn, dus geen merken of labels.

Hoe?

In de beginfase deed de redactie een beroep op de steun van een panel designexperts afkomstig uit de wereld van media, musea/galeries, en belangenverenigingen. Tweeëntwintig designexperts retourneerden een ingevulde vragenlijst. Zij specificeerden de voor hun belangrijkste opinievormende (design)publicaties, beurspresentaties, exposities en prijzen die als graadmeter voor het succes en de zichtbaarheid van een ontwerper meetelden. Daarnaast vroegen we het panel van experts om hun persoonlijke Top 5 van Nederlandse ontwerpers en één aanstormend talent te noemen. Vervolgens

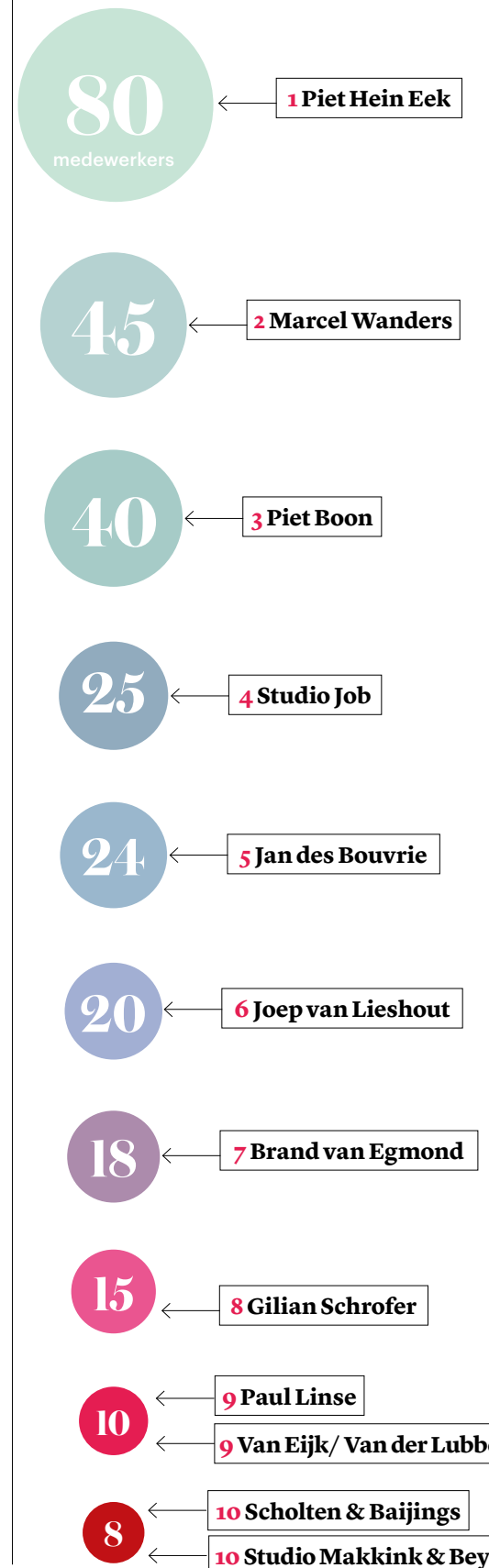
heeft de redactie categorieën en criteria opgesteld, waaraan we punten en bonuspunten toekenden. De redactie heeft geprobeerd de criteria zo op te stellen dat zoveel mogelijk aspecten van het ontwerpersvak gewogen kunnen worden: zowel artistieke als commerciële. De designers kregen punten voor het aantal keer dat hij/zij voorkwam in de Top 5 van de experts en de positie op die lijst, het aantal in 2011 gerealiseerde ontwerpen/opdrachten, werk opgenomen in de collectie van een museum, publiciteit, tentoonstellingen, beurspresentaties en het aantal werknemers.

Elke categorie leverde een puntenklassering op. De verschillende categorieën resulteerden in aparte Top 10-lijsten. Alle punten bij elkaar opgeteld resulteerden in de EH&I Top 25. Hierdoor kan het voorkomen dat een ontwerper per categorie te weinig punten heeft om in een Top 10-overzicht voor te komen. Maar wanneer alle »

TOP 10 AANTAL MEDEWERKERS

De designers krijgen punten voor het aantal medewerkers in vast dienstverband.

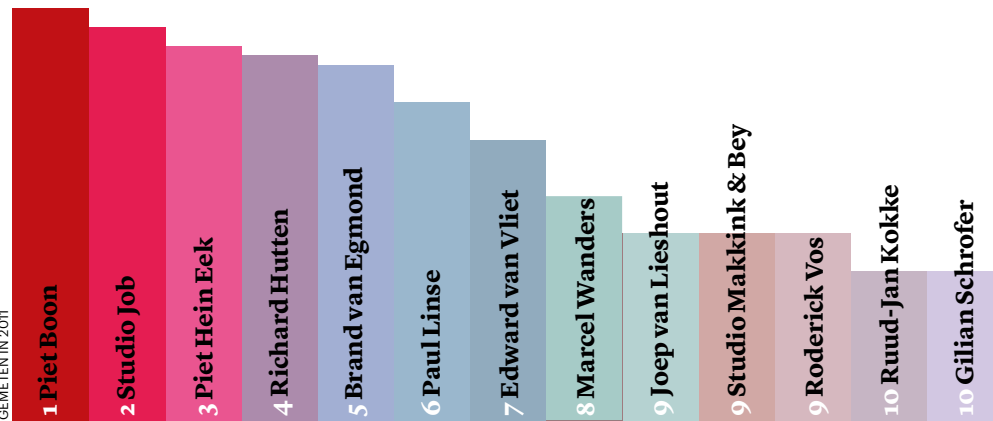
Het verzamelen van omzetcijfers bleek in de praktijk onhaalbaar. In plaats daarvan hebben we gekeken naar het aantal medewerkers als indicatie van de grootte van het bedrijf.

5

Piet Hein Eek

TOP 10 ONTWERPEN/OPDRACHTEN/PROJECTEN

Gebaseerd op aantal, gerealiseerd in 2011.

Het was niet eenvoudig om de verschillende ontwerppraktijken met elkaar te vergelijken. Disciplines en deelgebieden zijn zoveel mogelijk ingedeeld naar aanleiding van online informatie op de websites van de ontwerpers/studio's, input van de BNO en informatie van de ontwerpers zelf. Designers blijken het overgangsgedrag tussen enkelvoudige opdracht of project verschillend te begrenzen. Soms kan een grote opdracht uit meerdere deelopdrachten bestaan. Uiteindelijk is besloten om alle categorieën evenveel punten toe te kennen per afgeronde opdracht, ontwerp of project. De rol van creative director levert een extra punt op.

'Piet Hein Eek blijft trouw aan zijn filosofie, maar verrast steeds opnieuw. Geeft podium aan collega-ontwerpers en steekt zijn nek uit'

punten bij elkaar worden opgeteld, is het mogelijk dat hij alsnog in de EH&I Top 25 Dutch Designers belandt.

Persoonlijke Top 5

Een aantal designdeskundigen maakte duidelijk liever geen rangorde aan te brengen in hun vijf favorieten. 'Hier de 5 topontwerpers, veel liever dan de 'top 5' in een volgorde'. Sommige respondenten verbreedden de categorie 'productontwerp en ruimtelijk ontwerp'. Ze braken een lans voor favoriete architecten en grafisch ontwerpers. Helaas: die vallen buiten het bestek van deze Top 25. Sommige experts waren onzeker over hun voordracht: viel Joep van Lieshout buiten de boot omdat hij zich sterker als kunstenaar dan als ontwerper profileert? Wat ons betreft niet.

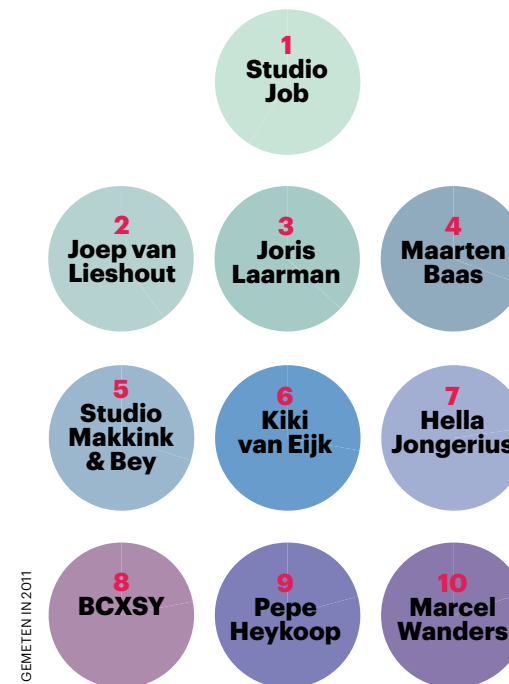
Criteria

Veelgenoemde criteria op grond waarvan de Top 5-lijsten van het panel tot stand kwamen: innovatief vermogen, experimenteel karakter, originaliteit, nut, functionaliteit, bruikbaarheid, commercieel oog, veelzijdigheid, conceptuele kwaliteit ('zet je aan het denken'), diepgang en toegankelijkheid, verrassendheid, maatschappelijke relevantie, consistentie, stijlvastheid (of juist het vermogen daaraan te ontsnappen: ongrijpbaarheid), esthetische kwaliteit, artistieke betekenis, het creëren van nieuwe archetypen en een 'frisse, dwarse manier van denken en doen'.

De uitslag

Studio Job – frappant afwezig op de panellijst – revanचेert zich overtuigend op de Top 25-lijst, gescoord op basis van het aantal gezaghebbende publicaties, exposities, awards, beursdeelnames, gerealiseerde ontwerpen en aantal bureamedewerkers. Met maar liefst 76 punten voorsprong verdient Studio Job 197 punten. Dat is meer dan genoeg voor een absolute nummer 1-notering. Marcel Wanders (de nummer 10 op de panellijst) is runner-up met 121 punten.

Er zit weinig verrassing bij de eerste tien namen, waar Scholten & Baijings, »

TOP 10 EXPOSITIES

Aantal solo- en groepstentoonstellingen in binnen- en buitenland.

Exposities bij bijvoorbeeld Moss Gallery in New York leverden meer punten op dan in het Designhuis Eindhoven of het Museum voor Moderne Kunst Arnhem. Bonuspunten waren er voor een solotentoonstelling of een presentatie bij Boijmans Van Beuningen, het Museum of Modern Art in New York en het Victoria and Albert Museum in Londen. Die keuze is ingegeven door de adviezen van de experts.

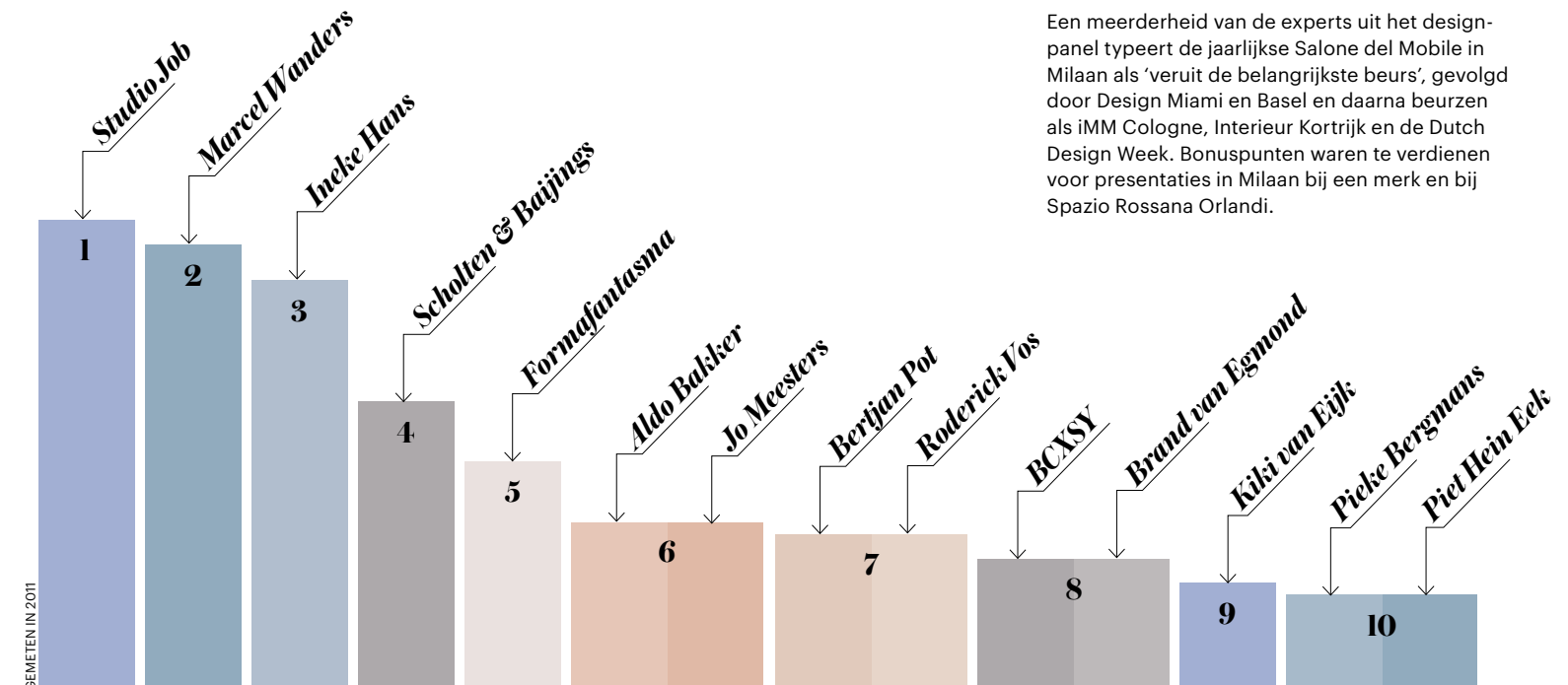
6

Joep van Lieshout

TOP 10 BEURSPRESENTATIES

Op basis van de hoeveelheid in 2011.

Een meerderheid van de experts uit het design-panel typeert de jaarlijkse Salone del Mobile in Milaan als 'veruit de belangrijkste beurs', gevolgd door Design Miami en Basel en daarna beurzen als IMM Cologne, Interieur Kortrijk en de Dutch Design Week. Bonuspunten waren te verdienen voor presentaties in Milaan bij een merk en bij Spazio Rossana Orlandi.

Studio Makkink & Bey

13x	1 Bertjan Pot
10x	2 Hella Jongerius
8x	3 Joris Laarman
8x	4 Piet Hein Eek
8x	5 Studio Makkink & Bey
7x	6 Maarten Baas
8x	7 Christien Meindertsma
8x	8 Scholten & Baijings
6x	9 Marcel Wanders
5x	10 Ineke Hans
4x	11 Richard Hutten
2x	12 Wieki Somers
2x	13 Atelier van Lieshout
3x	14 Aldo Bakker
1x	15 Bruno Ninaber van Eyben

PANEL TOP 15

Uit de persoonlijke Top 5 van de designexperts kwam deze ranking voort.

Zichtbaar in deze infographic: het aantal keren dat iemand is genoemd (licht) plus de ranking van die persoon (donker).

‘Joep van Lieshout is een vernieuwer binnen een breed spectrum: van eigenzinnige bureaustoel tot compleet interieur’

Maarten Baas, Piet Hein Eek, Joep van Lieshout, Ineke Hans, Hella Jongerius, Studio Makkink & Bey en Richard Hutten de dienst uitmaken. Bertjan Pot, de nummer 1 op de lijst van designexperts, is hier de nummer 18. Frappant hoog genoteerd op de lijst zijn de namen van relatieve nieuwkomers als Formafantasma en BCXSY. We vermoeden een samenhang met de opvallende presentaties in 2011 in Milaan. Sterke aanwezigheid bij Spazio Rossanna Orlandi genereerde veel pers aandacht, wat een cumulatief effect kan hebben gehad.

Frappant

Het aantal keren dat een ontwerpersnaam voorkwam op de favorietenlijsten van de designkenners in combinatie met de positie op die lijst (eerste of vijfde?) leverde een aantal punten op. Gemeten naar het aantal vermeldingen en positie is Bertjan Pot aanvoerder van de panellijst. Frappant is het ontbreken van een aantal usual suspects op de panellijst. Studio Job en Tord Boontje werden niet genoemd op de voorkeurslijstjes. Naar de oorzaken kunnen we alleen maar gissen. Heeft de reputatie van Tord Boontje afgedaan bij de experts? Hebben ze zich verslikt in de hek-affaire waarmee Studio Job het primetime nieuws haalde? Opvallend is verder dat Maarten Baas in de Top 10 Ontwerpen/opdrachten/projecten niet voorkomt. Hij heeft in 2011 weinig gemaakt, maar door zijn hoge notering op het gebied van publiciteit, exposities en opname in museumcollecties eindigt hij hoog in de EH&I Top 25 Dutch Designers (nr. 4).

Mannen en vrouwen

Qua man-vrouwverhoudingen is de Top 25 redelijk in balans. Behalve op de derde plaats (Carole Baijings) staan er nog acht vrouwen op de lijst, zoals bij de eerste 10 Rianne Makkink (nr. 7), Ineke Hans (nr. 8) en Hella Jongerius (nr. 9). In totaal is 36% van de ontwerpers in de Top 25 vrouw.

Wat leeftijd betreft zijn de veertigers van de eerste Droog-generatie goed vertegenwoordigd (Hella Jongerius, Ineke Hans, Richard Hutten). De generatie dertigers (Joris Laarman, Maarten Baas, »

Ineke Hans

**TOP 10
AANSTORMEND TALENT***Aantal keren genoemd door het
specialistenpanel***Jolan van der Wiel 4x****Dirk Vander Kooij 3x****Formafantasma 3x****Klaas Kuiken 2x****Lex Pott 2x****Mieke Meijer 2x****Sjoerd Vroonland 2x****Lenneke Langenhuijsen 1x****Philip Luschen 1x****Maarten Schenkeveld 1x**

Kiki van Eijk) laat evengoed van zich spreken. Opmerkelijk is dat deze dertigers en veertigers grotendeels de dienst uitmaken in de Top 25. In de persoonlijke Top 5 van de experts vinden we een grotere variatie in leeftijd, met babyboomers (Bruno Ninaber van Eyben, 1950), de oorlogsgeneratie (Gijs Bakker, 1942) en de vooroorlogse generatie (Ulf Moritz, 1939). Er is zelfs één negentiger van de partij: Friso Kramer geboren in 1922. Overigens publiceren we uit de panellijst alleen de nummers 1 tot en met 15: Kramer, Bakker en Moritz vallen daar net buiten.

Jong talent

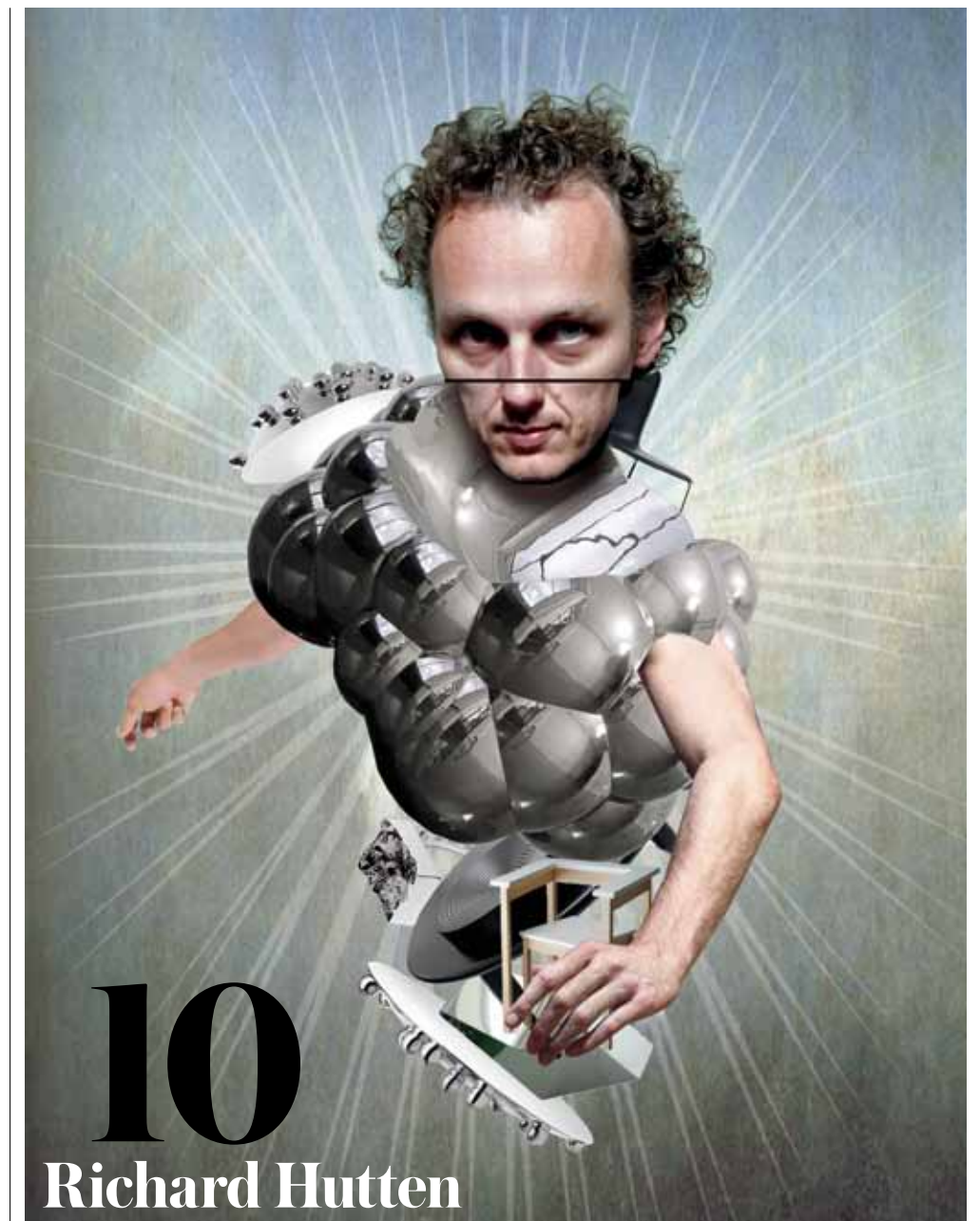
In een bonusvraag vroegen we het specialistenpanel een aanstormend talent 2012 voor te dragen. Maar liefst vier keer werd Jolan van der Wiel spontaan genoemd. Dirk Vander Kooij en Formafantasma (nr. 13 in de Top 25!) verdienden drie vermeldingen, terwijl Klaas Kuiken, Lex Pott, Mieke Meijer en Sjoerd Vroonland twee keer op de lijst voorkomen. We zullen hun werk met extra aandacht volgen.

Wordt vervolgd

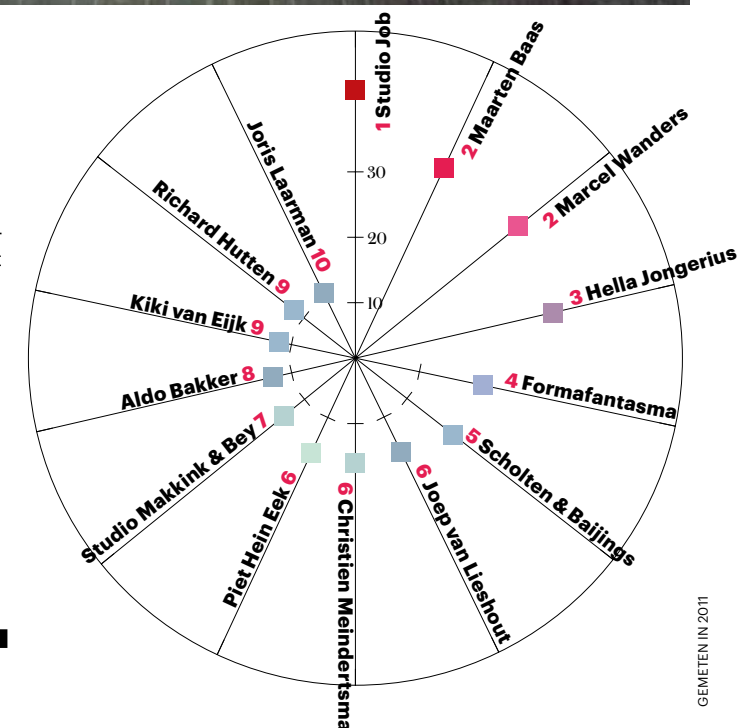
Dringen nieuwe namen door tot de Top 25? Zijn er carrières die in het slop raken? Wie zijn de klimmers en wie de dalers? U leest het volgend jaar in de gloednieuwe EH&I Top 25 Dutch Designers! ☺

PS

Laat ons via onze website, Facebook en Twitter (#ehitop25) weten wie er wat u betreft op nr. 1 staat. Wij zijn benieuwd!

**10
Richard Hutten****TOP 10
PUBLICITEIT***Aantal artikelen,
geteld en gewogen.*

Op basis van de enquête onder het designpanel is er een representatieve greep gedaan uit het aanbod van gezaghebbende designtitels en online publicaties. Internationaal verschijnende publicaties: Domus, Icon Magazine en Icon Eye, Wallpaper en Frame en het online gepubliceerde Dezeen. Als Nederlandse titels zijn Items, Eigen Huis & Interieur en het Dutch Design Yearbook gekozen. Buitenlandse vermeldingen leveren meer punten op dan Nederlandse publicaties.

9**Hella Jongerius**